

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji 1) z dnia ... 2005 roku w sprawie sposobu pełnienia służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej w zmianowym i codziennym rozkładzie czasu służby

Na podstawie art. 35 ust. 11 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1230, z późn. zm.2)) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) czas trwania dyżuru i wykonywania zadań służbowych w zmianowym rozkładzie czasu służby;
- 2) godziny rozpoczęcia i zakończenia służby;
- 3) okoliczności uzasadniające przedłużenie czasu służby;
- 4) dopuszczalny czas kierowania pojazdem samochodowym;
- 5) udzielanie czasu wolnego od służby;
- 6) właściwość przełożonych do określania harmonogramu służby;
- 7) sposób pełnienia dyżurów domowych i ich wymiar;
- 8) grupy strażaków zwolnionych z pełnienia służby w porze nocnej, niedziele, święta;
- 9) sposób prowadzenia ewidencji czasu służby.

§ 2. 1. W zmianowym rozkładzie czasu służby wykonywanie zadań służbowych i pełnienie dyżuru przez strażaka trwa 24 godziny, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, poza wykonywaniem zadań służbowych związanych z akcją ratowniczą, ćwiczeniami lub utrzymywaniem gotowości operacyjnej, strażak pozostaje w miejscu pełnienia służby w gotowości do podjęcia działań, bądź wykonuje inne zadania służbowe. Na wykonanie innych zadań służbowych przeznaczona jest nie więcej niż 12 godzin, w tym nie więcej niż 4 godziny w porze nocnej.

3. Wykonywanie zadań służbowych i pełnienie dyżuru w zmianowym rozkładzie czasu służby przez strażaka w danej jednostce organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, zwanej dalej "jednostką organizacyjną", może wynosić 12 godzin:

- 1) w przypadkach szczególnie uzasadnionych warunkami służby, po uprzednim uzgodnieniu między kierownikiem jednostki organizacyjnej a działającymi w niej organizacjami związkowymi, a w przypadku ich braku z przedstawicielem strażaków reprezentującym ponad połowę stanu etatowego jednostki;
- 2) na stanowiskach kierowania komend Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) w przypadkach, gdy zachodzi konieczność udzielenia strażakowi czasu wolnego od służby, w szczególności w zamian za czas służby przekraczający przeciętną tygodniową normę w okresie rozliczeniowym.

4. Czas wykonywania zadań służbowych i pełnienia dyżuru w wymiarze 12 godzin, może być także ustalony indywidualnie na wniosek strażaka, po uprzednim zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych działających w danej jednostce organizacyjnej, a w przypadku ich braku, przedstawiciela strażaków reprezentującego ponad połowę stanu etatowego jednostki, z uwzględnieniem zapewnienia ciągłości służby.

5. Strażacy wykonujący zadania służbowe i pełniący dyżur w tym samym czasie, ustalonym w harmonogramie służby, stanowią zmianę.

6. Do czasu wykonywania zadań służbowych i pełnienia dyżuru nie wlicza się, nie dłuższego niż 30 minut, czasu niezbędnego do bezpośredniego przygotowania się do służby i jej przekazania następnej zmianie, a w szczególności przyjęcia lub zdania dokumentacji z przebiegu służby, sprzętu i wyposażenia.

§ 3. 1. W zmianowym rozkładzie czasu służby rozpoczęcie pełnienia służby trwającej 24 godziny ustala się na godzinę 800, a jej zakończenie na godzinę 800 następnego dnia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadkach uzasadnionych warunkami lokalnymi, godzinę rozpoczęcia pełnienia służby oraz jej zakończenia można ustalić odmiennie, jednak jej rozpoczęcie może nastąpić nie wcześniej niż o godzinie 700 i nie później niż o godzinie 830.

3. Do ustalenia godziny rozpoczęcia służby, w przypadku o którym mowa w ust. 2, właściwy jest:

- 1) komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej, w komendzie wojewódzkiej i komendach powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej na terenie województwa;
- 2) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w pozostałych jednostkach organizacyjnych.

4. Godziny rozpoczęcia i zakończenia służby w przypadkach, o których mowa w § 2 ust. 3 i 4, ustala kierownik jednostki organizacyjnej.

§ 4. 1. Rozpoczęcie służby w codziennym rozkładzie czasu służby ustala się na godzinę 815, a jej zakończenie na godzinę 1615, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. W uzgodnieniu z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w komendzie wojewódzkiej i komendach powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej na terenie województwa, a w pozostałych jednostkach organizacyjnych kierownicy tych jednostek, mogą wprowadzić inne godziny rozpoczęcia i zakończenia służby, jeżeli jest to uzasadnione warunkami lokalnymi lub szczególnym charakterem wykonywanych zadań.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki organizacyjnej może, na niektórych stanowiskach służbowych, wprowadzić inne godziny rozpoczęcia i zakończenia służby.

§ 5. 1. Strażakowi pełniącemu służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby przysługuje przerwa w trakcie wykonywania zadań służbowych w wymiarze 45 minut.

2. Strażakowi pełniącemu służbę w codziennym rozkładzie czasu służby przysługuje przerwa w trakcie wykonywania zadań służbowych w wymiarze 20 minut.

3. Godziny rozpoczynania przerw ustala przełożony nadzorujący wykonywanie zadań służbowych. Podczas przerwy strażak pozostaje w gotowości do podjęcia działań.

§ 6. 1. Przedłużenie czasu służby strażaka może uzasadniać konieczność:

- 1) dokończenia rozpoczętych czynności, jeżeli nie mogą zostać przerwane oraz wykonania czynności niecierpiących zwłoki;
- 2) utrzymania minimalnej obsady osobowej każdej zmiany na poziomie od 50 do 70% stanu etatowego zmiany.

2. Przedłużenie czasu służby następuje na polecenie przełożonego strażaka. O wydanym poleceniu przełożony strażaka zawiadamia kierownika jednostki organizacyjnej.

3. Łączną wielkość minimalnej obsady osobowej danej zmiany we wszystkich komendach powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej na terenie województwa, zapewniającą ciągłość służby, ustala komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej.

4. Wielkość minimalnej obsady osobowej zmiany w komendzie powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej ustala komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej w uzgodnieniu z właściwym komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, a w pozostałych jednostkach organizacyjnych - kierownicy tych jednostek, w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej.

5. Przedłużenie czasu służby strażaka ponad 40 godzin tygodniowo, z zastrzeżeniem art. 35 ust. 10 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, zwanej dalej "ustawą", nie może przekroczyć w sześciomiesięcznym okresie rozliczeniowym:

- 1) 8 przypadków trwającego 24 godziny wykonywania zadań służbowych i pełnienia dyżuru, nie więcej jednak niż 2 razy w miesiącu, zgodnie z harmonogramem służby wobec strażaków, o których mowa w § 2 ust. 1;

- 2) 16 przypadków trwającego 12 godzin wykonywania zadań służbowych i pełnienia dyżuru, nie więcej jednak niż 3 razy w miesiącu, zgodnie z harmonogramem służby wobec strażaków, o których mowa w § 2 ust. 3 pkt 1.

§ 7. 1 Strażak, do którego obowiązków należy kierowanie pojazdem samochodowym, zwany dalej "kierowcą", może prowadzić pojazd do 10 godzin na dobę.

2. Po 6 godzinach nieprzerwanego prowadzenia pojazdu kierowca jest obowiązany wykorzystać przerwę trwającą co najmniej 30 minut, chyba że zaczyna okres wypoczynku dobowego.

3. Przerwa, o której mowa w ust. 2, może być zastąpiona przerwami trwającymi co najmniej 15 minut każda, wykorzystywanymi w okresie prowadzenia pojazdu lub niezwłocznie po tym okresie. Podczas przerw, kierowca nie może wykonywać żadnej innej pracy; przerw tych nie wlicza się do dobowego okresu wypoczynku.

4. W przypadku wystąpienia nadzwyczajnych lub nie dających się przewidzieć okoliczności, wymagających dojazdu do odpowiedniego miejsca postoju ze względu na bezpieczeństwo osób, pojazdu lub rzeczy, kierowca może przedłużyć czas prowadzenia pojazdu ponad określoną normę i skrócić czas wypoczynku, pod warunkiem że dłuższe prowadzenie pojazdu nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego.

5. Zakres i przyczyny przedłużenia czasu prowadzenia pojazdu kierowca wpisuje do dokumentu rejestrującego czas i przebieg pojazdu.

§ 8. Czasu wolnego od służby udziela kierownik jednostki organizacyjnej.

§ 9. 1. W zmianowym rozkładzie czasu służby w przypadkach, o których mowa w § 2 ust. 1, po zakończeniu służby, strażakowi udziela się co najmniej 48 godzin czasu wolnego od służby, z wyjątkiem okoliczności określonych w art. 35 ust. 9 i 10 ustawy.

2. W zmianowym rozkładzie czasu służby w przypadkach, o których mowa w § 2 ust. 3, po zakończeniu służby, strażakowi udziela się co najmniej 24 godzin czasu wolnego od służby, a jeżeli strażak pełnił służbę w porze nocnej, udziela się co najmniej 48 godzin czasu wolnego od służby, z wyjątkiem okoliczności określonych w art. 35 ust. 9 i 10 ustawy.

3. Wymiar należnego czasu wolnego od służby w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, ustala kierownik jednostki organizacyjnej.

§ 10. 1. Czas wolny od służby w zamian za czas służby przekraczający normę określoną w ustawie może być udzielony w okresie bezpośrednio poprzedzającym urlop wypoczynkowy lub po jego ukończeniu.

2. Czas wolny, o którym mowa w ust. 1, strażak jest obowiązany wykorzystać w okresie rozliczeniowym albo do dnia zwolnienia ze służby następującego przed zakończeniem tego okresu, a przełożony uprawniony do mianowania (powołania) ma obowiązek mu to ułatwić.

§ 11. 1. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, w uzgodnieniu z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej, w komendzie wojewódzkiej i komendach powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej na terenie województwa, a Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w pozostałych jednostkach organizacyjnych, może ustalić dniem wolnym od służby, dla strażaków pełniących służbę w codziennym rozkładzie czasu służby, dzień służby przypadający między dniami wolnymi od służby, pod warunkiem wyznaczenia dniem służby najbliższej soboty. Jeżeli sobota przypada po wolnym od służby piątku lub przed wolnym od służby poniedziałkiem, wyznacza się dniem służby sobotę następną.

2. O ustaleniu dnia wolnego od służby oraz o sobocie wyznaczonej dniem służby należy poinformować strażaków co najmniej z 14-dniowym wyprzedzeniem, w sposób przyjęty w danej jednostce organizacyjnej.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej informuje ministra właściwego do spraw wewnętrznych o ustaleniu dnia wolnego od służby oraz o sobocie wyznaczonej dniem służby w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej. Do informowania ministra przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 12. Właściwym do ustalania harmonogramów służby w danej jednostce organizacyjnej jest kierownik tej jednostki.

§ 13. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej może wyznaczyć strażaka do pełnienia dyżuru domowego. Do pełnienia dyżuru domowego nie wyznacza się strażaka bezpośrednio po zakończeniu służby trwającej 24 godziny.

2. W czasie dyżuru domowego strażak przebywa w miejscu zamieszkania lub w innym miejscu uzgodnionym z kierownikiem jednostki organizacyjnej.

3. Strażak pełniący służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby może pełnić dyżur domowy nie więcej niż 4 razy w miesiącu, w tym raz w niedzielę lub święto. Czas trwania wszystkich dyżurów w miesiącu nie może przekroczyć łącznie 48 godzin.

4. Strażak pełniący służbę w codziennym rozkładzie czasu służby może pełnić dyżur domowy nie więcej niż 7 dni w miesiącu, w tym najwyżej 2 razy w niedzielę lub święto.

5. Czasu dyżuru domowego nie wlicza się do czasu służby, jeżeli podczas dyżuru strażak nie wykonywał czynności służbowych.

6. Jeżeli strażak wykonywał czynności służbowe w czasie dyżuru domowego, za czas ich wykonywania udziela się w tym samym wymiarze czasu wolnego od służby.

§ 14. Do pełnienia służby w porze nocnej, w niedziele, święta i w wymiarze przekraczającym 8 godzin na dobę nie wyznacza się strażaka:

- 1) kobiety w ciąży;
- 2) kobiety opiekującej się dzieckiem do 4 lat, bez jej zgody;
- 3) będącego jedynym opiekunem dziecka do 8 lat lub osoby wymagającej stałej opieki, bez jego zgody.

§ 15. 1. Dla zmianowego rozkładu czasu służby ustala się co najmniej miesięczne harmonogramy służby w przyjętym okresie rozliczeniowym, określające dni i godziny służby poszczególnych strażaków oraz dni i godziny wolne od służby.

2. Po okresie usprawiedliwionej nieobecności w służbie strażak podejmuje służbę w pierwszym dniu, który jest dla niego planowany jako dzień służby, chyba że kierownik jednostki organizacyjnej zarządzi inaczej.

3. W uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki organizacyjnej może zmienić służbę strażakowi na dzień tygodnia, nie będący jego dniem służby, wynikającym z harmonogramu służby.

4. Przyjmuje się dwa okresy rozliczeniowe w roku kalendarzowym:

- 1) 1 stycznia - 30 czerwca;
- 2) 1 lipca - 31 grudnia.

§ 16. 1. W jednostkach organizacyjnych prowadzi się ewidencję czasu służby strażaków, która obejmuje listy obecności i karty ewidencji czasu służby strażaka. Ewidencję czasu służby udostępnia się do wglądu strażakowi na jego żądanie.

2. Karty ewidencji czasu służby strażaka zakłada się i prowadzi odrębnie dla każdego strażaka. Karty te obejmują informacje o czasie służby pełnionej według obowiązującego strażaka harmonogramu służby oraz pełnionej ponad ustawowy wymiar i otrzymanym z tego tytułu czasie wolnym, informacje o pełnionych dyżurach domowych, a także informacje o urloпах, zwolnieniach od zajęć służbowych, zwolnieniach lekarskich oraz innych usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych nieobecnościach w służbie.

3. Obowiązujący strażaków wymiar czasu służby w przyjętym okresie rozliczeniowym, ustalany zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy oblicza się, mnożąc 40 godzin przez liczbę pełnych tygodni przypadających w okresie rozliczeniowym, a następnie dodając do otrzymanej liczby godzin iloczyn 8 godzin i liczby dni pozostałych do końca okresu rozliczeniowego, przypadających od poniedziałku do piątku.

4. Każde święto występujące w okresie rozliczeniowym i przypadające w innym dniu niż niedziela obniża wymiar czasu pracy o 8 godzin. Jeżeli jednak w tygodniu obejmującym od poniedziałku do niedzieli, wystąpią dwa święta w inne dni niż niedziela, obniżenie wymiaru czasu służby o 8 godzin następuje tylko z tytułu jednego z tych świąt.

5. Od wymiaru czasu służby odejmuje się liczbę godzin usprawiedliwionej nieobecności strażaka w służbie w przyjętym okresie rozliczeniowym.

6. Przeciętny tygodniowy czas służby oblicza się, do celów ewidencji, jako średnią podczas okresu siedmiu dni w przyjętym okresie rozliczeniowym.

§ 17. Rozkład czasu służby strażaka skierowanego na naukę do szkoły Państwowej Straży Pożarnej lub ośrodka szkolenia jest określony regulaminem studiów, programem nauczania lub programem szkolenia.

§ 18. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 lipca 1997 r. w sprawie rozkładu czasu służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 82, poz. 530 oraz Nr 134, poz. 895, z 1998 r. Nr 62, poz. 400, z 1999 r. Nr 16, poz. 152).

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

1) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 134, poz. 1436 i Nr 283, poz. 2818 oraz z 2005 r. Nr 19, poz. 164).

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 59, poz. 516 i Nr 166, poz. 1609, z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 oraz z 2005 r. Nr 100, poz. 836 i Nr 164, poz. 1365.

Uzasadnienie

Istniejący stan rzeczy oraz cel wprowadzenia zmian: Dotychczas obowiązujący art. 35 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1230 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 59, poz. 516 i Nr 166, poz. 1609, z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 oraz z 2005 r. Nr 100, poz. 836 i Nr 164, poz. 1365) stanowił, że czas pełnienia służby strażaka był określony wymiarem jego obowiązków z uwzględnieniem prawa do wypoczynku. Ustawa nie określała maksymalnych norm czasu służby, ani też nie odsyłała w tej sprawie do innych przepisów ustawowych. Jedynie rozkład czasu służby określał w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Znowelizowany art. 35 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej wprowadza kompleksową, ustawową regulację czasu służby strażaków w zakresie norm, jak i rozkładu czasu służby, co do zasady zrównując ich prawa z prawami pracowników w tej dziedzinie, a tym samym wprowadzając standardy Unii Europejskiej, co do czasu pracy i dopuszczalnych odstępstw od norm obowiązujących.

Zgodnie z tym artykułem czas służby strażaków wynosi zasadniczo 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym, nie przekraczającym sześciu miesięcy.

Uregulowany został ustawowo rozkład czasu służby poprzez wprowadzenie rozkładu czasu służby zmianowego obowiązującego strażaków pełniących służbę na stanowiskach, na których wykonywanie zadań wymaga zachowania ciągłości służby oraz codziennego - na pozostałych stanowiskach.

Zmianowy rozkład czasu służby polega na wykonywaniu zadań służbowych i pełnieniu dyżurów trwających nie dłużej niż 24 godziny, po których następuje co najmniej 24 godziny wolne od służby. Codzienny rozkład czasu służby ma polegać na wykonywaniu zadań służbowych po 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku.

Strażacy pełniący służbę w rozkładzie codziennym mogą być także wyznaczeni w każdym czasie do pełnienia 24 godzinnych dyżurów.

Czas służby strażaka może być przedłużony do 48 godzin tygodniowo w okresie rozliczeniowym, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia ciągłości służby.

W zamian za czas służby przekraczający normę określoną w ustawie, strażakowi ma przysługiwać czas wolny od służby w odpowiednim wymiarze.

Projektowane rozporządzenie ma uregulować pozostałe kwestie związane z czasem służby, nie należące do materii ustawowej.

Różnica między dotychczasowym a proponowanym stanem prawnym:Obowiązujące rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 lipca 1997 r. w sprawie rozkładu czasu służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 1997 r. Nr 82, poz. 530, z 1998 r. Nr 62, poz. 400 oraz z 1999 r. Nr 16, poz. 152) zawiera uregulowania wymiaru czasu służby strażaka, które w większości zostały przeniesione do znowelizowanej ustawy.

Projekt niniejszego rozporządzenia jest wykonaniem upoważnienia wynikającego ze znowelizowanego art. 35 ust. 11 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej i reguluje:

- 1) czas trwania dyżuru i wykonywania zadań służbowych w zmianowym rozkładzie czasu służby stanowiąc, iż w tym rozkładzie czas wykonywania zadań służbowych oraz pełnienia dyżurów wynosi 24 godziny; w przypadkach szczególnie uzasadnionych warunkami służby, na stanowiskach kierowania oraz w razie konieczności udzielenia czasu wolnego od służby może wynosić 12 godzin; czas ten może być także ustalony indywidualnie dla każdego strażaka na jego wniosek;
- 2) godziny rozpoczęcia i zakończenia służby w rozkładzie zmianowym oraz codziennym, które są zbliżone do uregulowań dotychczas obowiązujących; wprowadza się możliwość odrębnych godzin rozpoczęcia i zakończenia służby na niektórych stanowiskach służbowych; w projekcie przewiduje się także przerwę w czasie służby, w realizacji zadań, która dla strażaków zmianowych ma wynosić 45 minut i 20 minut dla strażaków pełniących służbę w rozkładzie codziennym; przerwy te są wliczane do czasu służby;
- 3) okoliczności uzasadniające przedłużenie czasu służby; są rozwiązaniem nowym i wynikają wprost z upoważnienia art. 35 ust. 11 pkt 3 ustawy;
- 4) dopuszczalny czas kierowania pojazdem samochodowym; z uwagi na specyfikę służby strażaków do których obowiązków należy kierowanie pojazdami samochodowymi ustalono maksymalny czas prowadzenia pojazdów oraz zasady wykorzystania przerw;
- 5) udzielanie czasu wolnego od służby; podobnie do obecnie obowiązującego w przypadku służby trwającej 24 godziny ma się udzielać co najmniej 48 godzin wolnych od służby; w przypadku służby trwającej 12 godzin ma się udzielać co najmniej 24 godzin wolnych od służby, a jeżeli strażak pełnił służbę w porze nocnej - co najmniej 48 godzin wolnych od służby;
- 6) właściwość przełożonych do określenia harmonogramu służby, sposób pełnienia dyżurów domowych i ich wymiar, co jest nowym rozwiązaniem;
- 7) grupy strażaków zwolnionych z pełnienia służby w porze nocnej, niedzielę lub święta;
- 8) sposób prowadzenia ewidencji czasu służby, również nowum; ewidencja czasu służby strażaka, która obejmowałaby listy obecności i roczne karty ewidencji obecności strażaka w służbie byłaby prowadzona w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej; roczne karty ewidencji byłyby prowadzone odrębnie dla każdego strażaka i udostępniane mu do wglądu na jego żądanie.

Charakterystyka i ocena przewidywanych skutków prawnych:Podstawowym założeniem projektu rozporządzenia jest określenie szczegółowych zasad pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej w zmianowym i codziennym rozkładzie czasu służby przy jednoczesnym zapewnieniu ciągłości służby w Państwowej Straży Pożarnej.

Przyjęcie projektu rozporządzenia powinno spowodować następujące skutki prawne:

- 1) dostosowanie regulacji czasu służby w Państwowej Straży Pożarnej do norm powszechnego prawa pracy, w zgodzie z prawem Unii Europejskiej;
- 2) poprawienie funkcjonowania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej przez ustalenie tych samych godzin

rozpoczęcia i zakończenia służby;

- 3) uregulowanie obszarów, które znajdowały się dotychczas poza systemem prawa (np.: ustalenie dni wolnych od służby, dla strażaków pełniących służbę w codziennym rozkładzie czasu służby, gdy dzień służby przypadał między dniami wolnymi od służby).

Reasumując można stwierdzić, że projekt rozporządzenia wypełni występujące braki w systemie prawnym, jako akt spójny z innymi aktami prawnymi i dostosowany do potrzeb Państwowej Straży Pożarnej w zakresie zasad pełnienia służby przez strażaków w zmianowym i codziennym rozkładzie czasu służby.

Opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej: W prawie Unii Europejskiej kwestie dotyczące czasu pracy i wypoczynku, a w tym: przerw w pracy, maksymalnego tygodniowego czasu pracy i okresów rozliczeniowych oraz rozkładu czasu pracy, wraz z dopuszczalnymi odstępstwami w prawie krajowym, a także corocznego urlopu, reguluje dyrektywa 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. dotycząca niektórych aspektów organizacji czasu pracy, która weszła w życie 2 sierpnia 2004 r. Zgodnie z artykułem 17 ustęp 2 i ustęp 3 lit. c (iii) w przypadku służb pożarniczych i ochrony ludności, prawo krajowe może zawierać odstępstwa od reguł dyrektywy, dotyczących dziennego czasu przerw w pracy, przerw na odpoczynek, cotygodniowych przerw w czasie pracy, długości pracy w porze nocnej, a także długości okresów rozliczeniowych.

Projekt uzupełnia, w zakresie przekazanym przez ustawę, regulacje art. 35 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, który ustanowił w tej mierze zasady zgodne z dyrektywą, jak i adekwatne do regulacji kodeksu pracy, a jednocześnie dostosowane do potrzeb służby.

Ocena skutków regulacji (OSR)

Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa: Zakres podmiotowy dotyczy jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej oraz pełniących w nich służbę strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

Konsultacje społeczne: Projekt rozporządzenia, na etapie tworzenia, był przedmiotem konsultacji z jednostkami organizacyjnymi Państwowej Straży Pożarnej oraz związkami zawodowymi działającymi w Państwowej Straży Pożarnej, tj.: Krajową Sekcją Pożarnictwa NSZZ "Solidarność", Zarządem Krajowym Związku Zawodowego Strażaków "Florian", Zarządem Głównym NSZZ Pracowników Pożarnictwa. Zgłoszone propozycje były w większości uwzględnione w pierwszej wersji projektu, którą następnie opiniowały ogólnokrajowe organizacje związkowe: Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych i Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność". Uwagi do projektu rozporządzenia zgłosiły KK NSZZ "Solidarność" i OPZZ.

Uwagi KK NSZZ "Solidarność", które nie zostały uwzględnione dotyczyły okoliczności przedłużenia czasu służby strażaka ponad normatyw 40 godzin tygodniowo, liczby dyżurów 24-godzinnych i 12-godzinnych w okresie 1-miesięcznym dla strażaków codziennego rozkładu czasu służby, gwarancji wypoczynku w zmianowym rozkładzie czasu służby, liczby i czasu trwania dyżurów domowych pełnionych przez strażaków oraz prowadzenia ewidencji czasu służby strażaków (§6, §9, §10, §13, §16).

Uwagi OPZZ, które nie zostały uwzględnione dotyczyły liczby i czasu trwania dyżurów domowych pełnionych przez strażaków (§13).

W zakresie liczby przypadków wykonywania zadań służbowych i pełnienia dyżuru oraz liczby dyżurów 24-godzinnych i 12-godzinnych w okresie 1-miesięcznym dla strażaków codziennego rozkładu czasu służby pozostawiono pierwotny przepis z uwagi na to, iż dotychczasowa propozycja nieprzekroczenia 8 przypadków wykonywania zadań i pełnienia dyżuru nie powoduje przekroczenia przeciętnego tygodniowego wymiaru czasu służby ponad 48 godzin. Sformułowanie "nie może przekroczyć w sześciomiesięcznym okresie rozliczeniowym:

- 1) 8 przypadków trwającego 24 godziny wykonywania zadań służbowych i pełnienia dyżuru;
- 2) 16 przypadków trwającego 12 godzin wykonywania zadań służbowych i pełnienia dyżuru."

nie oznacza, że będą te przypadki wykorzystywane obligatoryjnie. Jest to ich maksymalna liczba.

Odnosnie gwarancji wypoczynku w zmianowym rozkładzie czasu służby - pozostawiono pierwotny przepis z uwagi na to, iż gwarancja wypoczynku w zmianowym rozkładzie czasu służby zawarta jest w art. 35 ust. 5 ustawy, natomiast wydłużenie czasu wolnego od służby, o którym mowa w § 9 ust. 1 projektowanego rozporządzenia wynika z rozliczenia przeciętnego tygodniowego wymiaru czasu służby. Wykreślenie odesłania do ust. 9 w praktyce oznaczałoby niemożność zapewnienia ciągłości obsady stanowisk, na których wymagana jest taka ciągłość, w przypadkach nieplanowanej, losowej nieobecności strażaka w służbie.

Pozostawiono pierwotny przepis również w zakresie liczby i czasu trwania dyżurów domowych pełnionych przez strażaków. Ideą dyżurów domowych jest zapewnienie możliwości obsady stanowisk, na których może wystąpić konieczność wykonywania czynności służbowych nie cierpiących zwłoki lub które nie mogą być przerwane, w szczególności związane z akcjami ratowniczymi. Jest to niewątpliwie uciążliwość związana ze służbą, ale ze służbą związane są również przywileje, jak np. dodatkowy urlop wypoczynkowy, czy też prawo do świadczenia emerytalnego po 15 latach służby.

Proponowana liczba dyżurów domowych strażaków pełniących służbę w codziennym rozkładzie czasu służby wynika z etatyzacji stanowisk w jednostkach organizacyjnych PSP, ograniczonej do niezbędnego minimum zgodnie z założeniem zmniejszania liczby stanowisk tzw. "administracyjnych". Ponadto projektowane przepisy (§ 13 ust. 3 i 4) zostały wypracowane jako kompromis w ramach zespołu, w skład którego wchodził przedstawiciel związków zawodowych działających w PSP.

Odnosnie prowadzenia ewidencji czasu służby strażaków pozostawiono pierwotny przepis z uwagi na normę art. 3 Kodeksu Pracy definiującego pojęcie pracodawcy następująco: "Pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników".

Skutki społeczno-ekonomiczne zmian:W wyniku zmian reorganizacyjnych przeprowadzonych w związku z wejściem w życie projektu ustawy i aktów wykonawczych nastąpi skrócenie wymiaru czasu służby, w skali miesiąca, o 10,4 godziny w stosunku do stanu obecnego. Powyższa sytuacja w konsekwencji powoduje zmniejszenie stanu osobowego strażaków pełniących w danym dniu służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby o około 1440 osób. W związku z powyższym w celu zachowania mobilności i gotowości bojowej jednostek Państwowej Straży Pożarnej na dotychczasowym poziomie gwarantującym realizację zadań ustawowych planuje się reorganizację jednostek poprzez wdrożenie nowego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie określenia szczegółowych zasad organizacji komendy wojewódzkiej i powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej, w wyniku, którego szacuje się przesunięcie ok. 1500 etatów tzw. administracyjnych w zmianowy rozkład czasu służby.

Wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych:Wydatki wynikające z wprowadzenia norm czasu służby są finansowane z budżetu państwa, w części ministra właściwego do spraw wewnętrznych i w częściach wojewodów. Dysponentem środków są odpowiednio Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej i wojewodowie.

Na rok 2005 nie zwiększono środków finansowych w budżecie Państwowej Straży Pożarnej na wejście w życie niniejszego rozporządzenia. Koszt zatrudnienia nowych funkcjonariuszy spowodowałby obciążenie budżetu państwa w 2006 r. kwotą 47 941 tys. zł.

Wydatki z tego tytułu obejmują:

- wydatki płacowe (§4050 - 4080) 36 227 tys. zł - przy uwzględnieniu średniego uposażenia planowanego na 2006 r. w wysokości 2671, 51 zł na 1 etat;

- wydatki rzeczowe i świadczenia w wysokości 11 714 tys. zł, które obejmują m.in. koszty przeszkolenia, wyposażenia w środki ochrony osobistej, świadczenia zgodnie z ustawą o Państwowej Straży Pożarnej.

Za podstawę powyższej kalkulacji przyjęto, że uwarunkowania wynikające z zatrudnienia i przeszkolenia umożliwiają zatrudnienie średniorocznie 1092 kandydatów i osiągnięcie stanu zwiększenia o 2500 etatów w miesiącu listopadzie 2006 r.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania finansowe w projekcie ustawy budżetowej na 2006 r. ujęto zwiększenie wydatków o kwotę 32 867 tys. zł i wzrost zatrudnienia w komendach powiatowych Państwowej Straży Pożarnej o 1100 etatów, co stanowi 775 etatów średniorocznie.

Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów:Zawarte w projekcie regulacje zrównują prawa strażaków z prawami pracowników w tej dziedzinie oraz odpowiadają standardom obowiązującym w Unii Europejskiej. Dotyczą tylko Państwowej Straży Pożarnej i nie mają wpływu na inne podmioty, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionalny.